

*Framställning om anslag för anställande av 12
extra poliskonstaplar (utl. 68).*

§ 7.

Föredrogs stadskollegiets utlåtande nr 68 i anledning av framställning om anslag för anställande av tolv extra poliskonstaplar.

Ordet begärdes av:

Herr L i n d e r o t: Herr ordförande, stadsfullmäktige! Rent formellt sett är denna fråga av tämligen ringa betydelse. Det rör sig om anställande av sex extra poliskonstaplar, och de ekonomiska konsekvenserna äro för staden synnerligen ringa. Men i realiteten har frågan dock en betydelsefull innebörd. Det är nämligen så, att samtliga de, som förberedelsevis haft att yttra sig rörande polismästarens anhållan om anställande av extra poliskonstaplar, ha anfört såsom skäl, att de extra poliskonstaplarna måste anställas för övervakning av utlänningar men framför allt särskild övervakning av de politiska flyktingarna. Det är detta, som gör frågan till en fråga av tämligen stor betydelse.

Flyktingsfrågan är för närvarande en av de centrala frågorna i den svenska politiken. Och jag tror, att då frågan här även av stadskollegiet gjorts till ett spörsmål om övervakande av utlänningar och i synnerhet politiska flyktingar, så

*Framställning om anslag för anställande av 12
extra poliskonstaplar (utl. 68).*

bör det vara tillåtet att taga upp själva frågan om behövligheten av dessa extra poliskonstaplar utifrån de förutsättningar, som sålunda äro angivna.

Då jag har en annan mening i denna fråga än polismästaren och stadskollegiet, så grundar jag denna min mening på sakliga skäl, på kännedom, i viss mån, om poliskonstaplars användande för övervakning av flyktingar. Och jag vill här med några exempel visa, att man med andra arbetsmetoder, med andra uppfattningar inom polismakten än som för närvarande kommer till uttryck, säkerligen skulle kunna inbespara denna utökning av poliskåren.

Innan jag går in på detta, vill jag emellertid, för att förekomma eventuella onödiga inlägg i debatten, för att förebygga missförstånd om de motiv, som ligga till grund för det yrkande jag skall komma att ställa, säga ett par ord angående vår uppfattning i allmänhet inom det kommunistiska partiet om polismakten. Det finnes nämligen en utbredd mening, att vi skulle vara principiellt fientligt inställda överhuvud taget mot varje ordningsmakt och polismyndighet. Man förutsätter säkerligen, då vi tala i polisfrågor, att vi inom det kommunistiska partiet, som är det enda i stadsfullmäktige representerade parti, vilket är utsatt för en ständig övervakning från polismaktens sida, blivit irriterade av denna övervakning och därför i polisfrågorna måste intaga en osaklig ståndpunkt. Så är alls icke fallet. Vi känna oss icke besvärade och irriterade av denna övervakning. Den föranleder oss icke på något sätt att intaga någon osaklig inställning till föreliggande fråga i stadsfullmäktige.

Vi vilja deklarerera, att vi icke, vare sig det gäller denna polismaktens övervakning av vårt parti och enskilda av dess medlemmar eller på grund av polisens ordningsuppgifter, känna oss fientligt inställda mot polisväsendet överhuvud. Tvärtom måste vi säga, att då vi se — och det är vad vi vanligast ha för våra ögon — trafikkonstaplar i Stockholm, som i ur och skur, i vinterväder och sommarheta mycket plikttroget och med uppjudande av all sin skicklighet dirigera trafiken och se till att vi icke bli överkörda av automobiler, bussar och andra fordon på våra gator, då förstå vi att uppskatta värdet av det arbete dessa trafikkonstaplar utföra. Jag brukar säga, att särskilt i gatukorsningar, där mycket folk passerar, kan dessa poliskonstaplars verksamhet icke överbetalas, därför att samhället kräver en sådan pliktuppfyllelse från deras sida och ålagt dem att skaffa trygghet för oss övriga medborgare. Det vore absolut meningslöst om vi skulle ställa oss fientliga mot polismakten, som i ordningens intresse fullgör en sådan samhällsnödvändig uppgift.

Vi äro icke ointresserade av att det finnes en kriminalpolis, som uppfyller de samhällsplikter, vilka äro behövliga och nödvändiga.

Men när jag sagt detta, har jag därmed icke medgivit, att den utökning av poliskåren, som här är begärd, är nödvändig. Skulle det ha varit fråga om ordningspolis, skulle man kanske ställa sig på en annan ståndpunkt. Jag vet ingenting pinsammare än då man ser en ordningspolis överfallen av slagskämpar och det står en samling av hundratals personer omkring, som ofta med skadeglädje se på hur polismannen blir överfallen och slagen av bråkmakare. Jag skulle, herr ordförande, ha velat här taga upp frågan, varpå detta kan bero. Men det skulle föra oss utanför ramen av vad till detta ärende hör; och därför skall jag avstå.

Jag övergår således till denna sakfråga om övervakning av utlänningar och särskilt politiska flyktingar.

Främlingslagen säger bland annat, att pass eller annan av polismyndighet godkänd legitimation skall företes av utlänning, som anländer till riket. Där sådana papper icke hos vederbörande finnas, har polismyndigheten befogenhet att tillvarata personen i fråga och omedelbart förpassa vederbörande ur riket.

Nu är det emellertid så, att vad angår politiska flyktingar, är det sådana, som

Framställning om anslag för anställande av 12

extra poliskonstaplar (utl. 68).

äro allra mest förföljda i sitt hemland, som ofta äro utsatta för livsfara, om de stanna kvar där. Det är ofta sådana, som komma hit till Sverige utan legitimationshandlingar, utan pass, därför att de i sina respektive hemland icke haft möjlighet att anskaffa dylika papper. Dessa, de svårast förföljda och de olyckligaste av de emigranter, som nu svälla över de demokratiska länderna, dem borde man vara ganska human emot och dem borde man låta på de vägar, som äro lämpliga, legitimera sig och söka bereda dem en fristad här i landet.

Den humana och som man från visst håll sagt generösa flyktingspolitik, som bedrives här i Sverige, borde framför allt komma till uttryck i behandlingen av dem som sålunda äro de olyckligaste bland flyktingar. Jag läste i dag i tidningen Social-Demokraten en resolution från socialdemokratiska ungdomsförbundets styrelses möte, vari man bland annat säger, att Sverige dock inte bör undandraga sig sitt humanitära ansvar och neka att bispringa de landsflyktiga i nödens stund. Arbetarungdomen känner som en bjudande plikt att, även om den på grund av sociala missförhållanden i stor utsträckning utestänges från de humanistiska värdena, ändock slå vakt om vårt lands humanistiska traditioner.

Jag tror att med detta och andra yttranden, exempelvis herr Zeth Höglunds yttrande i flyktingsfrågan i riksdagen för några dagar sedan, så har man tolkat den mening, som omfattas av det stora flertalet av Sveriges folk.

Hur behandlar Stockholms polismyndigheter dessa flyktingar? I en hel rad fall behandlas sådana flyktingar som kriminella element. De behandlas som om de vore de grövsta förbrytare, och det åsamkar givetvis kriminalavdelningen en rätt stark belastning, att en del flyktingar behandlas på sätt som nu sker. Jag känner en hel del fall bara rörande dem, som kommit in på allra sista tiden, där flyktingar från Österrike och Tyskland, i vissa fall också ganska kända, tidigare riksdagsledamöter, anhållas. De tagas i förvar på polisstationen, man tar fingeravtryck av dem, man gör vanliga brottslingsfotografier för förbrytaralbum, som finnas i alla länder, man tar alla slags kännetecken, man antecknar om de ha ärr eller dylikt, och man räknar guldplomberna i munnen — man uppgör med andra ord en kriminalkatalog över dessa flyktingar, som om de vore de grövsta brottslingar.

Nu kan man invända: det hör till nödvändigheten för att kunna från polismaktens sida vara säker på vad folk det är. Man kan inte förmena polismakten detta, tvärtom är det dess skyldighet att taga reda på vad folk det är som kommer in i landet. Men jag undrar, om allt detta är nödvändigt, när det finns en flyktingarnas hjälporganisation, med vilken polismakten samarbetat i en rad flyktingfrågor. Jag undrar om det är nödvändigt, att man tar sådana flyktingar som kunna legitimeras till en sådan behandling på polisstationen. Från kriminalavdelningen sänder man sedan dessa fingeravtryck, fotografier o. s. v. till Geheime Staatspolizei i Berlin och åstadkommer därmed genom svenska polismaktens försorg först och främst en registrering av hit undflydda politiska flyktingar, som naturligtvis är mycket tacknämlig för den tyska polismakten. Men inte nog med detta. Den tyska polismakten använder sedan dessa fotografier och dylikt till rena trakasserier av anhöriga till flyktingar som kommit till Sverige. Bara ett par korta exempel. En tysk flykting, som kom hit för en tid sedan undergick denna behandling, och hans fotografi o. s. v. sändes till Gestapo, varefter tjänstemän därifrån infunno sig hos hans far, som är 73 år gammal, förhörde honom och uppgav att han var i polisförvar i främmande land. De förelade honom de fotografier som tagits, där han är fotograferad som en brottsling.

Ett annat fall, bara taget också i högen: det gällde en österrikisk flykting. Han hade dokument att stödja sig på, dopattest, lärlingsbrev o. s. v. också med fotografier, men ändå fick han undergå hela denna ganska kränkande behandling,

Framställning om anslag för anställande av 12 extra poliskonstaplar (utl. 68).

varpå hans beskrivning med fotografi och allt sändes till Gestapo med resultat att man också uppenbarade sig från polisens sida hos vederbörandes far. Sådant kan i åtskilliga fall leda till ganska tråkiga konsekvenser för deras anhöriga.

Jag skall inte ta några flera exempel bland alla dem som jag kunde ha att framföra, utan jag skall övergå till en annan del av verksamheten i detta fall. Det är fråga om förpassning av flyktingar, som inte anses böra få uppehålla sig längre i riket, ettdera för att polisen beslutat utvisning, eller annan myndighet beslutat förpassning. Det är dock i främlingslagen förutsett, att när hinder för sådan förpassning föreligger, så skall man inte formellt fästa sig vid själva förpassningsbeslutet eller utvisningsbeslutet och åsamka myndigheter och andra vederbörande en massa onödigt trassel och besvär. Det är alltså förutsett och fastslaget i främlingslagen, varför polismyndigheterna där ha tämligen tydliga anvisningar för ett för det första humant, för det andra förnuftigt tillvägagångssätt, när det gäller dylika angelägenheter.

Jag tillåter mig nu påpeka ett par saker, som visar hur man använder den arbetskraft som i förslaget nu påstås vara så överansträngd, att man nu måste ha ett anslag för sex extra konstaplar.

Jag kan anföra ett fall rörande en flykting. Han hade här i landet bedrivit s. k. politisk verksamhet — dock inte i fråga om svensk politik, enligt vad som meddelas i fallet i fråga. Han hade inte lagt sig i svenska politiska förhållanden på något sätt, men han hade tecknat och medarbetat i att framställa propaganda-material, vilket propagerade en demokratisk uppfattning emot vissa andra uppfattningar i ett av våra grannländer. Detta fann man vara anledning ifrån polisens sida att begära hans utvisning, vilket också blev beslutat. Men för honom kunde en förpassning inte ske, framför allt inte till det land, varifrån han kom, Finland, utan man försökte att få honom förpassad åt annat håll. Mannen i fråga förklarade, att han inte visste var han skulle få några som helst uppehållsmöjligheter, utan han ville vara kvar i Sverige: han talade svenska, han var mekaniker och menade, att han nog skulle kunna försörja sig. Men vad gjorde man då från kriminalpolisens sida? Jo, man sände två poliskonstaplar med honom till Göteborg, där de satte honom på en båt, som förde honom till Frankrike. Men där fick han inte komma in i landet, utan han kom tillbaka hit. Då tog man igen och engagerade två poliskonstaplar som överförde honom till Köpenhamn, men inte heller där blev han emottagen, utan han kom tillbaka. Det är givet, att med litet humanitet och jag vågar säga med litet förstånd skulle polismyndigheten härvidlag kunna bespara sig en massa onödigt arbete och onödiga kostnader. Det kostar nämligen ganska mycket pengar att på det sättet skicka en person till Göteborg, Malmö o. s. v. i sällskap med två kriminalpoliskonstaplar — och detta till på köpet om man utan alltför mycket besvär kunde räknat ut, att en sådan förpassning knappast skulle komma att leda till resultat.

Ett annat fall, också en finsk flykting, som inte här, såvitt jag har mig bekant, varit siktad för att ha bedrivit någon politisk verksamhet — i varje fall har jag inte hört det uppgivas. I alla händelser beslöts, att han inte här vore önskvärd, och att man skulle förpassa honom. Han hade vistats här i flera år; så fick han plötsligt uppehållstillståndet förvägrat utan något egentligt skäl. Han skulle förpassas, men det visade sig vara väldigt svårt att ordna. Det nedlades rätt mycket arbete härpå från polisens sida, men de försök som gjordes misslyckades. Det sägs nämligen i främlingslagen, att politisk flykting inte får förpassas till land, därifrån han kommer, inte heller till det land, varifrån han kanske utlämnas till det land, där han löper fara. Nu ville man förpassa honom till Estland, men där löper finsk flykting fara att utlämnas. I flyktingarnas hjälporganisation fick man i sista stund reda på detta och lyckades genom energiska ingripanden i allra sista stund hindra

Framställning om anslag för anställande av 12 extra poliskonstaplar (utl. 68).

förpassningen, när han redan var på väg att sättas ombord på en ångare som skulle gå till Estland. Sedan försökte man förpassa honom till Lettland. Det är också ett land av den karaktär att en politisk flykting icke har någon säkerhet för att han inte blir utlämnad därifrån till Finland. Nu gjorde polisen sina förberedelser i största hemlighet och den gången så hemligt att ingen i flyktingarnas hjälporganisation hade reda på saken, förrän flyktingen redan var placerad på en båt, som befann sig på väg till Lettland. Först då kunde flyktingarnas hjälporganisation ingripa hos högre myndighet. Jag skall inte skildra detaljerna, ehuru de äro rätt intressanta. Men resultatet blev att polismyndigheten i Stockholm — fick stoppa båten i sjön och sända en lotsbåt och hämta flyktingen tillbaka till Stockholm, då det var mot flyktingslagets bestämmelser, att han skulle förpassas till Lettland.

Jag har bara velat nämna dessa exempel på hur man använder krafter i kriminalpolisen, för att stadsfullmäktige skola få möjlighet att bedöma huruvida trängande behov föreligger av att sex extra konstaplar skola anställas, något som man från myndigheternas sida här har anfört. Jag anser nämligen, att det anförda ger bevis för att sådant trängande behov inte för närvarande föreligger, därest man från polisbefälets sida, från den högsta polismyndighetens sida ser till att arbetskrafterna användas på bättre sätt, till nyttigare saker och till ett förfarande, som står i överensstämmelse med gällande främlingslag, men inte till sådana åtgärder, som jag här har givit några stickprov på. Det är alltså för att ge sakmaterial till stadsfullmäktige vid bedömandet av dessa äskanden, som jag i all korthet givit denna lilla skildring.

Ytterligare exempel skulle kunna anföras i mängd. På rak arm kan jag dessutom säga, att tre polismän äro sysselsatta vid Bromma flygplats för att övervaka den trafik på 35—40 människor om dagen, som där förekommer. Utan att åsidosätta något av den kontroll över resande, som kan erfordras där, utan att på något vis åsidosätta vad som skulle vara att uträtta där ur polismyndighetens synpunkt, kunde man naturligtvis draga in två av de tre polismännen och således använda bara en.

Där har jag generöst nog alltså redan givit polismyndigheten två konstaplar, som kunna användas till det betungande arbete, som man förutsätter behöva anställa extra konstaplar för.

Jag skulle kunna ge åtskilliga andra exempel, men det anförda kan måhända vara tillräckligt. Och jag vill bara i fråga om behandlingen av flyktingar från polismaktens sida till sist uppmärksamma en enda sak. I den promemoria som tredje polisintendenten här avlåtut, och som ligger till grund för de äskanden som sedan har gjorts, säger tredje polisintendenten: »En särskilt maktpåliggande uppgift för utlänningspolisens vidkommande utgör ärendena angående de politiska flyktingarna.» Och efter att ha omtalat att det förekommer åtskilliga sådana ärenden säger tredje polisintendenten: »Utredningen måste i dessa fall göras särskilt omfattande, enär det ju här gäller såväl att skaffa upplysning om den för flyktingens rätt att inkomma eller kvarstanna i Sverige så viktiga frågan om hans politiska inställning» o. s. v.

Jag undrar när det blev i främlingslagen ifrågasatt, att främlings politiska inställning skall vara grundläggande för hans rätt att kvarstanna här i Sverige. Då herr underståthållaren, som är synnerligen sakkunnig i alla dessa frågor, i högre grad än någon annan i denna församling, här är närvarande, tror jag att det skulle vara väldigt bra att få reda på huruvida det ifrån överståthållareämbetets sida föreligger någon anvisning till utlänningspolisen om att den politiska åskådningen hos till landet ankommen flykting skall vara avgörande för hans rätt att stanna här. Om en sådan anvisning föreligger från överståthållareämbetet exempelvis till tredje polisintendenten, som här gör sig till tolk för en dylik upp-

Framställning om anslag för anställande av 12 extra poliskonstaplar (utl. 68).

fattning, vill jag alternativt fråga herr underståthållaren vilken politisk åskådning det är, som kvalificerar politisk flykting till kvarstannande här i landet.

Det säger sig självt att om utlänningspolisen sysslar med sådant, om den skall undersöka inställningar och åskådningar och dylikt — härvid kan det ofta måhända erfordras psykiatrisk undersökning o. s. v., ty folk kunde ju ljuga: det är således en synnerligen maktpåliggande uppgift, som tredje polisintendenten åtagit sig — då går det åt mycket arbete. Men håller man sig till vad man behöver syssla med, så får man säkerligen åtskillig tid över till att uträtta en hel del, som kriminalavdelningen inte får tid med. Det har sagts till mig privat, då jag begärde ordet i denna fråga, att det är inte minst nazistiska element, som utifrån ger sig in i landet och här utövar spionageverksamhet, som nu belastar polismaktens personal i den grad, att man måste gå med på utökning av polispersonalen i Stockholm.

Frånsett den lilla sak, då man hade att göra med några inbrottstjuvar i Clarté-lokalerna, har jag inte sett att man gentemot nazistspioner eller dylika element utfört så omfattande verksamhet från kriminalavdelningens sida, att detta för närvarande skulle utgöra någon särskild belastning av avdelningens arbete. Skulle det vara så, att uppenbara fiender till den svenska nationens oavhängighet, skulle det vara så att folk som uppenbarligen sysslar med landsförrädiska planer här i landet bleve uttryckligen efterhållna av polisen här i staden, då skulle jag vara med om att bevilja både 60 och 160 konstaplar ytterligare, om så behövdes. Men i stället för att så är, betraktar man exempelvis oss kommunister à priori såsom brottsliga. Man betraktar också en flykting à priori såsom en brottsling och tilldelar polisen på grund härav ganska onödiga arbetsuppgifter, som kriminalpolisen inte behövde syssla med.

Jag har inte velat göra någon anmärkning emot kriminalpolisen. Jag har i början av mitt anförande sagt, att jag vill undvika alla missförstånd, jag är inte någon fiende till ordningsmakten, där sådan behövs, jag är inte emot övervakande av utlännningar och flyktingar. Men jag har här försökt ge exempel på huruom man använder sådana arbetsmetoder inom de avdelningar av polismakten som det här gäller, att man säkerligen skulle kunna med en omläggning i förnuftig riktning få den arbetskraft ledig, som man här vill ha och varom här framställning göres i ett förslag till stadsfullmäktige. Jag vet inte om mitt anförande kommer att medföra den effekten, att ett ändringsyrkande här skulle kunna bifallas. Det är mycket möjligt, att man inte skulle vilja rösta för ett ändringsyrkande, därför att det skulle kunna betraktas såsom en prickning av polismyndigheten. Då jag emellertid helt utgått ifrån sakliga synpunkter i fråga om vissa delar av kriminalpolisens verksamhet, är det uppenbart, att jag inte vill ställa ett yrkande, som avser att utgöra någon allmän prickning av överståthållareämbetet eller dess personal. Jag skulle därför vilja hemställa till damerna och herrarna, huruvida den sakliga eftertanken hos stadsfullmäktiges ledamöter, den kännedom om arbetsmetoderna, arbetsbelastningen, arbetsbördan inom polisväsendet är av den art, att man anser sig kunna nu besluta om de sex extra poliskonstaplarna. För min del tror jag inte att stadsfullmäktige ha denna känsla, och då jag har förebragt för stadsfullmäktige i kväll en del ting, som säkerligen voro ganska okända — jag är sålunda övertygad om att flertalet stadsfullmäktige inte haft en aning om hur man i onödan använder sin arbetskraft inom utlänningspolisen — då jag har förebragt sådana *sakliga* skäl, undrar jag: skulle det vara förmätet att förutsätta, att stadsfullmäktige skulle vilja återremittera saken till stadskollegiet för att utreda om verkligen det behov föreligger, som man här har påstått ifrån polismyndighetens sida.

Jag understryker att ett sådant yrkande i och för sig inte riktar sig emot att

Framställning om anslag för anställande av 12 extra poliskonstaplar (utl. 68).

en utökning sker av kriminalpolisen, där det faktiskt visar sig föreligga ett behov, som stadsfullmäktiges vederbörande myndigheter anser vara riktigt. Men jag tror, att en återremiss till stadskollegiet skulle vara förmånligt för att polisenämnden och andra vederbörande skulle bilda sig litet mera klar uppfattning om denna användning av arbetskraften inom polisväsendet, som jag här i kväll har berört. Då jag tror, att detta skulle kunna vara förmånligt också för en bättre behandling av flyktingarna, tillåter jag mig, herr ordförande yrka, att förslaget om anställandet av extra poliskonstaplar för närmare utredning om föreliggande behov återremitteras till stadskollegiet.

Det är en opinionsyttring för flyktingarna, som jag därmed vill uppnå — jag säger fullkomligt tydligt ifrån vad jag här menar: jag försöker inte linda in mina avsikter i några som helst slöjor — en opinionsyttring för en bättre och mänskligare behandling av flyktingarna än den som förekommer och som jag här velat relatera. Det är en opinionsyttring för bättre användande av arbetskrafterna inom poliskåren, men det är inte någon opinionsyttring mot polisen såsom sådan.

Jag har med skärpa velat understryka den aktning envar måste hysa för det sätt, varpå polismännen fullgöra sitt många gånger hårda arbete och utföra de arbetsuppgifter, som de äro ålagda av sina förmän.

Jag hemställer, att stadsfullmäktige måtte biträda förslaget, att stadskollegiet på vederbörligt sätt ytterligare utreder denna fråga, med beaktande av de synpunkter jag sålunda här givit uttryck för.

Herr G u s t a f L a r s s o n: Då man tar del av handlingarna i föreliggande ärende, frågar man sig, om inte stadskollegiet vid sitt ställningstagande till förslaget om anställande av ytterligare ett antal poliskonstaplar fallit offer för den demagogiska agitation, som för närvarande bedrives från visst håll i syften, som förefalla åtminstone mig vara synnerligen dunkla.

Så sent som vid statbehandlingen för endast ett par månader sedan ansåg sig stadskollegiet kunna hemställa om avslag på en av polisenämnden förordad utökning av antalet poliskonstaplar, och stadsfullmäktige följde vid det tillfället stadskollegiets förslag, trots att herr överståthållaren ansåg sig böra ingripa i debatten. Detta, anser jag, borde väl visa, att stadskollegiets förslag vid det tillfället var väl motiverat.

Då nu polismästaren endast två månader efter detta stadsfullmäktiges beslut och *trots* detta beslut anser sig behöva begära en utökning av personalen, så förvånar man sig, när man tager del av polismästarens promemoria, över hur svag motiveringen i verkligheten är.

Polisenämnden och de övriga myndigheter, vilka haft att yttra sig i ärendet, ha också avstyrkt denna begäran på samma grunder som stadsfullmäktige anförde för sitt förslag i statbehandlingen.

Men polisenämnden har vidare anförts ett par siffror, vilka visa, att medan folk-mängden under femårsperioden 1934—1938 visat en relativ ökning av 8,4 procent, så har poliskårens numerär ökats med icke mindre än 15,7 procent, och om man tager kriminalpoliskåren särskilt, med icke mindre än 26,5 procent. Ökningen av kriminalpoliskåren har alltså gått mer än tre gånger hastigare än befolkningstillväxten.

Så sent som vid statbehandlingen 1938 medgävo stadsfullmäktige en betydande ökning av polispersonalen, och genom överförande av vissa arbetsuppgifter från polispersonalen till annan personal har denna ökning blivit ännu större. När man hör att polismästaren är tvungen att köpa en viss sorts skrivmaskiner för att de skola hålla för hårda polisenävar att slå på, så ifrågasätter jag, om icke denna

Framställning om anslag för anställande av 12 extra poliskonstaplar (utl. 68).

rationalisering borde utökas litet mera. Man bör kunna anställa skrivmaskinsbiträden för en hel del av detta arbete, och man bör också kunna anställa en del springpojkar, ty jag anser att det är onödigt att med konstaplar utföra en hel del av det arbete, som sker isynnerhet inom ordningspolisen. Därtill skulle man mycket väl kunna använda springpojkar.

När man sedan hela kvällen har suttit och lyssnat på, huru de borgerliga talarna ha givit en uppsträckning åt löneavtalsnämnden för att den ej följt stadskollegiets Brasklapp i fråga om budgetläget, så förvånar man sig över de borgerligas ställning i denna fråga och över att stadskollegiet ger de förberedande instansernas arbetarrepresentanter bakläxa och går på borgarnas reservation. Arbetarrepresentanterna ha dock följt de anvisningar, som de ha fått från stadskollegiet vid ett tidigare tillfälle. När polisenämnden vid statbehandlingen för två månader sedan begärde ytterligare 24 poliskonstaplar, då gick stadskollegiet icke med på detta polisenämndens förslag, utan av budgetära skäl hemställde man om avslag på detta förslag. Två månader efteråt har polisenämnden, tjänstenämnden och de andra förberedande instanser, som haft att yttra sig i frågan om en ny framställning om utökning av poliskåren, följt de anvisningar stadskollegiet gav dels vid statbehandlingen och dels med den Brasklapp jag nyss nämnde om, och så komma de till stadskollegiet och få en tillrättavisning också för detta sitt ställningstagande. Jag anser, att stadskollegiet härigenom handlat orättvist mot de förberedande myndigheterna, och jag ifrågasätter, om icke detta handlingssätt från stadskollegiet också kommer att tagas till intäkt från andra myndigheter, som se att det tydligen inte är något annat än ett lotteri, när det är fråga om anslag. I ena fallet har man fått de förberedande myndigheterna med sig på sitt förslag, och då går stadskollegiet emot, och ett par månader efteråt komma de förberedande myndigheterna, visa av den bakläxa de ha fått, med ett avslagsyrkande, men då tillstyrker stadskollegiet samma begäran, åtminstone i viss utsträckning.

Behandlingen av ärendet förefaller åtminstone mig synnerligen underlig.

Om orsaken till utökningen av poliskåren skulle vara den tilltagande brottsligheten — och det är ju enligt polismästarens skrivelse det huvudsakligaste motivet — men man samtidigt kan påvisa, att kriminalpoliskåren under senaste femårsperioden har utökats med 26,5 procent, så ifrågasätter jag, om man inte borde titta litet grand på frågan ur andra synpunkter, om man icke borde i stadsfullmäktige diskutera förebyggande åtgärder mot denna tilltagande brottslighet. Jag tror inte att man minskar denna tilltagande brottslighet genom att traska i de gamla fotspåren och endast utöka polispersonalen, och jag anser också att det är en för dyr väg att vandra; det finnes vägar, som kunna bli billigare.

I stadskollegiets yttrande får man den uppfattningen, att orsaken skulle vara den oerhörda belastning, som för närvarande ligger på kriminalavdelningen med anledning av den stora flyktingströmmen till landet. Vi fingo för någon dag sedan i tidningen Social-Demokraten en uppgift om huru räkningen av utlänningarna i landet hade utfallit, och där kom man till, att det för närvarande finnes endast 13,600 utlänningar i hela landet, av vilka synnerligen högt räknat 4,000 äro flyktingar och av dessa har inte ens en fjärdedel tidigare deltagit i politisk verksamhet. Främlingsräkningens resultat visar ju att det högröstade tal, som föres från visst håll om den stora främlingsinvasionen här, varit i högsta grad överdrivet. Om det finnes några siffror från krigsåren 1914—1918, skulle man nog ganska snart komma under fund med att det antal, som för närvarande finnes, inte berättigar till den höjning av kriminalkonstaplarnas antal, som här har förutsatts ifrån stadskollegiet.

Jag vill också i det här sammanhanget säga, att jag tror inte, när stadskollegiet

*Framställning om anslag för anställande av 12
extra poliskonstaplar (utl. 68).*

nu talar om att man skall besluta om dessa 6 konstaplar för 3 månader, att det stannar med dessa 3 månader. Vid statbehandlingen upplyste överståthållaren om, att han till nästkommande budgetbehandling skulle återkomma med begäran om den utökning, som han tidigare föreslagit.

Om vi sedan se på kostnaderna, så säger stadskollegiet här, att man skall göra en framställning till Kungl. Maj:t om ersättande av här ifrågavarande kostnader utav statsmedel. Jag måste säga, att jag tror inte så värst mycket på framkomligheten av de vägar, som stadskollegiet här har anvisat. Jag tror att bakom detta yttrande av stadskollegiet ligger något annat, som jag tycker det vore bättre att man i ett utlåtande från stadskollegiet omtalade för dem, som i stadsfullmäktige ha att besluta. Jag tror inte att det är klokt att man ifrån stadskollegiets sida slår in på den hemliga diplomati, som för närvarande frodas ganska avsevärt inom de statliga organen.

Herr ordförande, jag ber att få yrka avslag på det förslag, som har framställts av stadskollegiet.

B o r g a r r å d e t Y n g v e L a r s s o n: Herr ordförande! På de skäl, som äro anförda i utlåtandet, ber jag få yrka bifall till stadskollegiets hemställan.

Herr H ö g l u n d: Ja, herr ordförande, jag har visserligen, såsom synes av handlingarna, inte deltagit i detta ärendes behandling i kollegiet men jag vill i alla fall säga ett par ord till försvar för kollegiets förslag, då jag ju dels har tittat på handlingarna och dels också under hand hört något om behandlingen i stadskollegiet.

Beträffande herr Linderots anförande vill jag gärna understryka, att vi säkerligen alla önska en human flyktingspolitik i vårt land och att vi också önska att den polismyndighet, som handhar dylika ärenden, skall fatta sin svåra och grannliga uppgift på ett rätt sätt, och det är jag övertygad om att man åtminstone på ledande håll inom polisväsendet önskar och också vill medverka till.

Om några speciella fall ha förekommit, som giva anledning till klagomål, så är det väl lämpligast att man vänder sig till denna ledning, till den högsta instansen.

Till herr Gustaf Larsson vill jag säga, när han klandrar, att stadskollegiet här framkommit med ett annat yrkande än de underordnade myndigheterna, att det visserligen icke är så ofta som det förekommer, men man kan väl å andra sidan inte fränkänna stadskollegiet rätten att bilda sig ett eget omdöme och icke till varje pris vara bundet av de ståndpunkter, som de hörda nämnderna ha intagit på ett förberedande stadium. Det vore orimligt, ty i så fall vore behandlingen i kollegiet tämligen meningslös och överflödig.

I detta fall torde saken ligga till på det sättet, att kollegiet har blivit grundligt informerat om att det verkligen behöves en förstärkning, och jag skulle tro att därvidlag en avgörande synpunkt har varit vad som här finnes uti handlingarna i en bilaga på sidorna 453—457 uttalat. Jag skall citera följande på sidan 456, som sannerligen bör giva en tankeställare även åt talarna här på vänsterkanten, vilka ha yrkat avslag på förslaget respektive återremiss till kollegiet. Där anföres följande av polisintendenten Martin Lundquist, alltså en av de ledande inom polismyndigheten: »Jag anser mig vidare icke kunna underlåta att nämna, att den alltmer växande politiska spänningen i Europa har nödvändiggjort för kriminalpolisen, närmast då utlänningsavdelningen, att ägna allt större intresse åt frågan om eventuell förekomst av kunskaparverksamhet, särskilt från utlänningsars sida. Jag torde knappast behöva nämna, att denna sida av polisens verksamhet

*Framställning om anslag för anställande av 12
extra poliskonstaplar (utl. 68).*

hör till de mest krävande och tidsödande, särskilt som ju ett ingripande i dessa fall regelmässigt måste föregås av ett långvarigt, kanske månaders eller rent av års övervaknings- och spaningsarbete. Då arbetet i allmänhet måste bedrivas å olika fronter och således kräver stor personaltillgång, kan det utan överdrift påstås, att ett enda verkligt spionagefall är tillräckligt för att under den tid, utredningen däri pågår, taga den för detta ändamål avsedda personalens arbetskrafter helt i anspråk.»

Det torde inte vara herr Linderot och herr Larsson främmande, att en dylik kunskaparverksamhet bedrives i vårt land liksom i andra länder, kanske i ett än mer forcerat tempo än tidigare, och att det är ett intresse, kanske ett livsintresse, för vårt land att dess myndigheter noggrant observera dylika förehavanden och ingripa däremot, så långt som det är möjligt.

Jag ber med dessa ord, herr förste ordförande, att få yrka avslag på återremissyrkandet och bifall till stadskollegiets förslag.

Jag skulle kanske tillägga, att det kan vara riktigt att detta närmast är en statens angelägenhet, men stadskollegiet har också beaktat den synpunkten och anger i förslaget, att man också skall vända sig till statsmakterna i denna sak.

Herr G u s t a f L a r s s o n: Herr Höglund säger, att det visserligen inte är så ofta det förekommer att stadskollegiet går emot underordnade myndigheter, men att man inte får fränkänna stadskollegiet rätten att pröva i varje särskilt fall. Jag måste ju säga, att jag vill inte i det avseendet fränkänna stadskollegiet denna rätt, men vad jag framhållit, det är att det förefaller litet underligt att man i det här fallet två gånger har gått emot polismyndigheten och underordnade myndigheterna. Man gjorde det första gången, när det begärdes en utökning av polismyndigheten för två månader sedan, och nu gör man det för andra gången, två månader efteråt, när de underordnade myndigheterna, delvis till följd av de anvisningar de fått ifrån stadskollegiet, hemställer att polismästaren icke skall få de tolv konstaplar han begärt. Det är vad jag förvånar mig över.

Herr Höglund säger nu att orsaken till stadskollegiets ståndpunkt är den grundliga kännedom man har fått i stadskollegiet om behovet av dessa nya kriminalkonstaplar, och han hänvisar till ett yttrande i någon polistjänstemans promemoria till polismästaren. Han citerar där, att orsaken till kriminalpolisens utökning skulle vara den kunskaparverksamhet, som skulle bedrivas från vissa utlänningars sida, och att ett enda verkligt spionagefall är tillräckligt för att under lång tid hålla polisen i arbete. Ja, är det så, att man skall taga i med hårdhandskarna med det nazistiska spionage, som för närvarande bedrives här i landet, så har jag ingenting emot att tillräcklig personal för det ändamålet tillsättes. Men jag ifrågasätter, om det bör vara Stockholms stadsfullmäktige, som ha att ordna denna fråga, om inte det bör vara en statens angelägenhet, som bör ordnas av de beslutande myndigheterna i regering och riksdag.

Jag vet också att inom den poliskår, som vi för närvarande ha, det finnes en hel del element, som åtminstone icke jag anser vara lämpliga till detta arbete. När man i en valdemonstration får se medlemmar av polisens musikkår gå och spela i täten för nazistiska demonstranter, ifrågasätter man om det är lämpliga personer att sköta övervakningen av de nazistiska spionerna här i landet.

Med 56 röster mot 19, som avgavos för återremissyrkandet, beslöto stadsfullmäktige att omedelbart företaga ärendet till avgörande.

Stadskollegiets hemställan bifölls.